

Raport otwarcia Koalicji na rzecz Otwartego Rządu

Czekając na otwarte rządy

Raport otwarcia Koalicji na rzecz Otwartego Rządu

Warszawa 2013

Warszawa, 18 grudnia 2013 r.

Nasza ocena

OBSZARY	DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ	OTWARTOŚĆ DANYCH PUBLICZNYCH	POLITYKA ANTYKORUPCYJNA	OTWARTOŚĆ PROCESÓW DECYZYJNYCH
RAMY PRAWNE	Ocena: 2,5 punktu	Ocena: 2 punkty	Ocena: 3 punkty	Ocena: 3 punkty
	Pewne regulacje istnieją, ale są niedoskonałe (na przykład są stosowane z dużą dowolnością), albo istnieją poważne luki.	Pewne regulacje istnieją, ale są niedoskonałe (na przykład są stosowane z dużą dowolnością), albo istnieją poważne luki.	Ogólnie istnieją odpowiednie regulacje, ale mają pewne wady (luki), istnieje potrzeba nowelizacji albo uzupełnienia (na przykład dostosowania do wymagań międzynarodowych).	Ogólnie istnieją odpowiednie regulacje, ale mają pewne wady (luki), istnieje potrzeba nowelizacji albo uzupełnienia (na przykład dostosowania do wymagań międzynarodowych).
PRAKTYKA	Ocena: 2 punkty	1,5 punktu	Ocena: 2 punkty	Ocena: 2 punkty
	Dobre praktyki występują, ale są rzadkie (wyspowe – ograniczają się na przykład do konkretnych instytucji).	Całkowity (niemal całkowity) brak przykładów dobrych praktyk lub pojedyncze dobre praktyki Ocena:	Dobre praktyki występują, ale są rzadkie (wyspowe – ograniczają się na przykład do konkretnych instytucji).	Dobre praktyki występują, ale są rzadkie (wyspowe – ograniczają się na przykład do konkretnych instytucji).

SKALA	1–1,5 sytuacja całkowicie niesatysfakcjonująca	2–2,5 sytuacja niesatysfakcjonująca, ale z nadzieją na poprawę	3–3,5 sytuacja dobra, z pewnymi zastrzeżeniami	4 sytuacja w pełni satysfakcjonująca
-------	---	---	---	---

Dostęp do informacji publicznej i jej ponowne wykorzystanie – najważniejsze problemy

- Zbytne rozproszenie przepisów dot. dostępu do informacji publicznej oraz jej ponownego wykorzystywania
- Praktyka zawężania definicji informacji publicznej skutkująca bezprawnymi ograniczeniami dostępu do informacji publicznej
- Niewystarczająca ilość i jakość informacji publikowanych w Biuletynach Informacji Publicznej
- Zbyt częsty brak odpowiedzi na wnioski o udostępnienie informacji publicznej (prawie 50% j.s.t. i ok. 20% administracji centralnej)

Dostęp do informacji publicznej i jej ponowne wykorzystanie – najważniejsze rekomendacje

- Ujednolicenie systemu dostępu informacji na wniosek przez likwidację procedur odrębnych od przyjętych w udip
- Zmiana koncepcji funkcjonowania BIP-ów (np. sankcje za niepublikowanie w nich informacji)
- Opracowanie i realizacja strategii promowania otwartości wśród urzędników i obywateli
- Zmiana regulacji dot. ponownego wykorzystywania informacji publicznej
- Przy Ocenie Skutków Regulacji badanie wpływu projektowanych przepisów na jawność i przejrzystość działania podmiotów zobowiązanych

Otwartość danych publicznych – najważniejsze problemy

- Brak całościowych uregulowań prawnych.
- Brak wizji i rozporządzenia dotyczącego CRIP.
- Niepopularność systemów elektronicznego obiegu dokumentów.
- Rozproszenie i nieskatalogowanie zbiorów danych.
- Brak dobrych praktyk związanych z udostępnianiem danych.
 - Brak wiedzy urzędników, faworyzowanie „wygodnych” rozwiązań (skany, PDFy, zamknięte formaty)
 - Interoperacyjność nie jest warunkiem wyboru konkretnych rozwiązań IT.
 - Niechęć do publikowania danych.
 - Brak aktualizacji danych będących w posiadaniu urzędów.

Otwartość danych publicznych – najważniejsze rekomendacje

- Egzekwowanie obowiązku publikowania danych w otwartych formatach.
- Zagwarantowanie dostępu i prawa do ponownego wykorzystania danych finansowanych ze środków publicznych, uregulowanie kwestii prawnoautorskich.
- Reforma BIP, nakaz publikowania nowoutworzonych zbiorów danych w sieci.
- Stworzenie CRIP w formie portalu typu data.gov lub data.gov.uk.
- Utworzenie zbioru „dobrych praktyk” udostępniania danych, obowiązkowego dla podmiotów realizujących zadania publiczne.
- Edukacja osób odpowiedzialnych za pracę na danych w instytucjach publicznych.

Polityka antykorupcyjna – najważniejsze problemy

- brak polityki antykorupcyjnej opartej o rządowy program
- istniejące ramy prawne wymagają uporządkowania, dopełnienia, zmiany:
 - mało efektywna regulacja dot. składania oświadczeń majątkowych oraz konfliktu interesów;
 - osłabianie służby cywilnej;
- Prewencja korupcji:
 - brak niezależnej instytucji odpowiadającej za prewencję korupcji
 - rzadkie praktyki wprowadzania mechanizmów prewencyjnych w instytucjach publicznych oraz brak ochrony signalistów;
- słaba kontrola i nadzór wydawania środków publicznych

Polityka antykorupcyjna – najważniejsze rekomendacje

- dopracowanie i wdrożenie długofalowej strategii antykorupcyjnej
- stworzenie modelowego rozwiązania dot. wprowadzania programów prewencyjnych w instytucjach publicznych oraz
- powołanie komórki wspierającej wdrażanie takich programów
- dopracowanie regulacji dot. konfliktu interesów
- przygotowanie całościowej ustawy o sygnalizowaniu i sygnalistach;
- wzmocnienie i egzekwowanie zasad kontroli zarządczej;
- położenie nacisku na rozwijanie programów edukacji antykorupcyjnej dla pracowników instytucji publicznych

Otwartość procesów decyzyjnych – najważniejsze problemy

- **Rozproszenie regulacji** (Konstytucja RP i kilka aktów prawnych o charakterze ustrojowym), a jednocześnie, często niska jakość i niespójność przepisów (przypadek tzw. „ustawy lobbingowej”).
- Wielość instytucji (rad, zespołów, komisji), **przy jednoczesnym braku ich skuteczności** – faktycznie dialog poprzez te instytucje często jest iluzoryczny.
- **Brak zrozumienia (kultury) otwartości** po stronie pracowników instytucji publicznych, przy jednoczesnym braku wiedzy o istniejących możliwościach partycypacji i umiejętności po stronie obywateli (przypadek e-platformy konsultacji Ministerstwa Gospodarki).

Otwartość procesów decyzyjnych – najważniejsze rekomendacje

- **Uporządkowanie i wzmocnienie ram prawnych** dot. udziału obywateli w podejmowaniu decyzji publicznej. W szczególności pożądane byłoby **przyjęcie regulacji dotyczącej konsultacji publicznych w ramach rządowego procesu stanowienia prawa.**
- **Upowszechnianie wiedzy** na temat istniejących możliwości włączania się w procesy decyzyjne i aktywne promowanie dostępnych rozwiązań.
- **Skonkretyzowanie i realizacja zapisów Strategii dotyczących działań edukacyjnych** i informacyjnych w zakresie partycypacyjnego zarządzania, wśród pracowników instytucji publicznych.

Koalicja na rzecz Otwartego Rządu

<http://otwartyrzad.org.pl/>

